

AKTUELNO: Svetski dan kontracepcije, 26. septembar 2025. god.

29.09.2025

Svetski dan kontracepcije se obeležava svake godine

26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne važnost upotrebe različitih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponašanja tako da se omogući svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom zdravlju. Ovu kampanju podržava koalicija međunarodnih nevladinih organizacija, vladinih organizacija i stručnih udruženja koja se bave seksualnim i reproduktivnim zdravljem. Planiranje porodice omogućava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare željeni broj dece, da planiraju vreme njihovog rađanja i razmak između porođaja. Planiranje porodice je, takoče, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava.

Svetska zdravstvena organizacija se zalaže za promociju planiranja porodice i kontracepcije kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pružanju usluga kontracepcije i obezbeđivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.

Globalno, procenjuje se da 874 miliona žena u reproduktivnom dobu (15–49 godina) koristi savremene metode kontracepcije, a 92 miliona tradicionalne metode kontracepcije. Korištenje kontracepcije sa jedne strane osnažuje žene doprinoseći njihovom boljem socijalno-ekonomskom statusu i blagostanju, jer omogućava ženama da nastave školovanje i da se zaposle, dok sa druge strane pozitivno utiče na njihovo celokupno zdravlje i blagostanje.

U Republici Srbiji pretežno se primenjuju tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti česta su suočavanja sa neželjenom trudnošću i pribegavanje indukovanim abortusu.

Prema rezultatima poslednjeg istraživanja zdravlja stanovništva Srbije, dve petine žena uzrasta od 15 do 49 godina (40,4%) koje su bile seksualno aktivne u posmatranom periodu koristile su neku savremenu metodu kontracepcije. Savremene metode kontracepcije su znajajno manje koristile žene sa nižim obrazovanjem i žene iz najsiromašnijih domaćinstava. U istoj doboj grupi žena, procenat žena koje su udate ili žive u vanbračnoj zajednici, a koje su koristile savremene metode kontracepcije, bio je manji i iznosio je 34,8%.

Tradicionalne metode kontracepcije je koristilo 17,1% žena uzrasta od 15 do 49 godina.

U literaturi se kao najčešći razlozi za nekoristenje savremenih metoda kontracepcije navode zabrinutost zbog neželjenih efekata i zablude o dugoročnim efektima na plodnost. Nekim ženama moguće biti zabranjeno da koriste kontracepciju od strane muška, partnera ili rodbine, neke mogu da se osećaju stigmatizovano zbog toga što žele da koriste kontracepciju, a neke ne znaju za kontracepciju, ne mogu da joj pristupe ili ne mogu da je priužite.